

Práce na karmě a meditace Základního kamene

Sergej O. Prokofjev

Tři druhy působení karmy se dají také najít v meditaci Základního kamene, které v zárodku osahují vše, co měl vyvinout Rudolf Steiner v následujícím čase na základě esoterního impulsu Vánočního sjezdu. K těmto spirituálním plodům Vánočního sjezdu patří především nová zjevení ze sféry karmy, která jsou obsažena v karmických přednáškách z roku 1924. V první části meditace jde o působení sil Otce zprostředkované silami první hierarchie. Síly Otce plodí v hlubinách světa nové bytí:

Neboť vládne Otec - Duch na výsostech,
aby v hlubinách světa bytí vytvářel.

Samozřejmě může jít při stvoření nového bytí nejvyššími hierarchickými bytostmi jen o jejich působení v zemském světě s mocí přírodní nutnosti, které plně vylučuje jakýkoliv vliv na tento proces ze strany níže postavených bytostí, tedy také člověka.

Zcela jiné naladění nás potkává ve druhé části meditace. Zde jde o působení Syna Krista v okruhu Země, kde vládne od mystéria Golgoty jeho vůle. To však není zaměřeno na tvoření bytí, ale na další vývoj lidských duší. Ve „světových rytmech“, to jest v rozmanitých procesech duševních a duchovních metamorfóz, vede Kristus lidi k plnému uskutečnění jejich karmy, k jejímu plnému proměnění ve smyslu cílů a úloh lidského vývoje na Zemi. Výraz „Kristova vůle“ sám už ukazuje na to, že tento děj souvisí s karmickým působením, poněvadž v lidské podstatě působí síly karmy především v nevědomých hlubinách lidské vůle, kde je přítomen Kristus jako pán karmy.

A když člověk dneška podniká s plným vědomím práci na své minulé karmě, to je na tom, aby ji proměnil v budoucí karmu, potom bude Kristus s ním a bude mu pomáhat provést tuto úlohu tak, že bude co nejvíce vykonáno pro dobro všech lidí. Když se to stane, když bude vyrovnání individuální karmy pod vlivem sil Kristových impulzů k podpoře dalšího vývoje a zduchovnění lidstva, potom můžeme skutečně mluvit o „milosti“, která vychází od Krista jako pána karmy, o milosti, která dává duším lidí schopnost pracovat na své vlastní karmě k dobru celého vývoje Země.

Neboť v okruhu vládne Kristova vůle,
aby ve světových rytmech vlévala do duší milost.

Na této karmu utvářející činnosti Krista se podílejí duchové druhé, sluneční hierarchie, a slouží mu ve vyšších světech.

Také pohyb Slunce od východu k západu, který je popsán v této části Meditace,

dejte, ať zažehuje se ohněm východu,
co západ formuje v tvar,

ukazuje na působení slunečních sil v zemském vývoji jako na nejdůležitější pramen nejen přírodních, ale také všech duševně - duchovních metamorfóz.

Třetí část meditace se vztahuje neméně jasně na tvorbu nové karmy. O čem se zde hovoří, je něco, co vzniká poprvé na Zemi ze svobodných činů lidí, co však nemá význam jen pro lidi, ale také pro bytosti vyšších hierarchií. Proto není základní gesto třetí části shora dolů, jako je v první části, a ne z východu na západ jako ve druhé části, ale zdola nahoru, z „hlubin“ světa pozemských lidí vzhůru ke světu ducha, do oblasti působení nebeských hierarchií. Neboť vládnou světové myšlenky Ducha vyprošující světlo ve světovém bytí.

Proto se nalézá teprve ve třetí části meditace poukaz na svobodu člověka. Ve spojení se slovem „chtění“ se její působení ovšem prodlužuje i na sféru karmy:

Vlastnímu já
ke svobodné vůli
darují...

Poprvé v pozemském vývoji nejsou svoboda a karma protikladné síly, ale otvírají pro člověka ve svém vzájemném působení možnost dosáhnout vyšší svobody, totiž skrze tvorbu nové karmy, která je možná pro člověka jen na Zemi, to jest - ze spirituálního hlediska - „v hlubinách světů“.

Co bylo už připraveno v předešlém stadiu podílením se Krista na proměně lidské karmy, zůstalo ovšem omezeno v důsledku přítomnosti minulé karmy a jejich působení na tento proces, to se stává ve třetím stadiu nezávislou duchovní činností ze strany lidí, na níž se podílejí jen bytosti třetí hierarchie, které stojí člověku nejbližší a které působí v duchovém světě z impulsů Ducha svátého.

Archai, archandělé, andělé,
nechte z hlubin vyprosit,
co bude vyslyšeno na výšinách.

Pod vedením Michaelovým jako *ducha času*, který v současné epoše svého vedení lidstva reprezentuje síly Ducha svátého, nesou bytosti třetí hierarchie následky nových lidských činů tvořících karmu do vyšších světů, kde se stávají stavebními kameny nového kosmu.

Zvláště významné je v tomto vztahu zmínění principu Já ve všech třech částech meditace Základního kamene. V první části je ještě zcela nesen silami karmické nutnosti (spravedlnost světů), které ho řídí - silami, které pocházejí ze sféry Otce:

Vlastní já
v Božím Já
své jsoucno nachází.

Ve druhé části se mluví o svobodném spojení individuálního lidského já s Kristovým impulzem jako s jeho kosmickým praobrazem, popřípadě se „světovým Já“:

Vlastní já
se světovým Já
spojují.

Nakonec ve třetí části dospívá lidské já nejen k plné individuální svobodě, ale je také schopné z této svobody samo tvořit nové bytí. Pro to musí však získat nejprve porozumění světlu podstaty světa, nebo abychom použili tradičně rozšířené slovo, porozumění *astrálnímu světlu*, ve kterém se zjevují „věčné cíle bohů“ vzhledem k celému vývoji Země.

Vlastnímu já
ke svobodné vůli
darují.

Člověk bude moci spolupracovat v plné míře s bohy kosmu při tvorbě nové karmy, jen když si osvojí tyto „cíle bohů“ v plné svobodě ve svém já a nebude je uskutečňovat jako cizí záměry jiných bytostí, ale ve smyslu „*Filosofie svobody*“ jako své nejvnitřnější vlastní cíle. Závěrem budiž poukázáno na to, že čtvrtá část meditace je svědectvím toho, že se Kristus od mystéria Golgoty podílí, jak je popsáno výše, na všech třech hlediskách karmy: V působení Otce na karmu se zjevuje Kristus člověku jako utěšitel, v karmickém působení Syna jako pomocník, v karmickém působení Ducha svátého jako přítel a spolupracovník.